

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ім. О.М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

ПРО НОВОВВЕДЕННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Підстава: рішення Вченої ради
ДУ «ІГЗ ім. О.М. Марзєєва НАМН України»
Протокол № 6 від «07» червня 2023 р.

САНІТАРНО-ГІГІЄНИЧНІ ВИМОГИ ДО РОЗМІЩЕННЯ МОДУЛЬНИХ ЖИТЛОВИХ МІСТЕЧОК ДЛЯ ТИМЧАСОВОГО ПРОЖИВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО ТА ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ

УСТАНОВИ-РОЗРОБНИКИ

ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ
ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ім. О.М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»

АВТОРИ

д.мед.н., проф. Махнюк В.М.,
к.б.н. Могильний С.М.,
к.б.н. Павленко Н.П.,
Мельниченко С.О.,
Махнюк В.В.,
Пелех Л.В.
Скочко В.П.

Київ - 2023

Суть впровадження: удосконалення гігієнічних, протиепідемічних, містобудівних критеріїв щодо безпеки розміщення та функціонування модульних житлових містечок в умовах надзвичайного та особливого стану.

Пропонується для впровадження в роботу: системи громадського здоров'я України, регіональних ДУ «Центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України», територіальних органів Держпродспоживслужби, практичних лікарів – гігієністів, фахівців проектних, експертних організацій Мінрегіону, органів виконавчої влади і територіальних громад для прийняття адміністративно-управлінських рішень.

З початку 2014 р. понад 220 тис. українців залишилося без житла через війну на Донбасі та в Криму. Після повномасштабного вторгнення країни-агресора з 24.02.2022 р. кількість внутрішньо переміщених осіб (далі – ВПО) за даними Мінреінтеграції станом на 01.03.2023 року зареєстровано понад 7 млн, і ці цифри є неостаточними.

Для тимчасового прихистку ВПО із зон бойових дій Урядом України за підтримки міжнародних організацій облаштовуються модульні житлові містечка. З метою усунення імовірного негативного впливу факторів хімічної, фізичної і біологічної природи на умови проживання ВПО в модульних житлових містечках розроблені санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення модульних житлових містечок, які полягають у наступному. Модульні житлові містечка (далі – МЖМ) повинні розміщуватись у природних умовах на спеціально відведеній або на постійній (основній) базі в умовах сельбищної території поза межами виробничої, промислової та комунальної зони (за межами санітарно-захисних зон підприємств та виробництв). МЖМ не дозволяється розміщувати на ендемічних за зооантропонозними інфекціями територіях, рекультивованих полігонах токсичних промислових і твердих побутових відходів, тобто вимоги за аналогією умов до розміщення житлової забудови за «Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів. ДСП № 173-96», затвердженими

наказом МОЗ від 19.06.1996 р. № 173, зареєстрованим в Міністерстві юстиції від 24.07.1996 р. за № 379/1404 (із змінами).

МЖМ слід розташовувати на відстані не ближче 100 м від ліній електропередач за «Державними санітарними правилами і нормами захисту населення від впливу електромагнітного випромінювання. СанПіН № 239-96», «Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів. ДСП № 173-96», не ближче 100 м від залізничних колій за ДСП № 173-96, не ближче 50 м від автомагістралей за ДБН В.2.3-4:2015 «Споруди транспорту. Автомобільні дороги» (із змінами) та ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій».

До МЖМ повинен бути організований вільний під'їзд автотранспорту. МЖМ повинні розміщуватись поблизу або із зручним сполученням із інфраструктурою населених пунктів (зупинки транспорту, магазини, лікувальні та освітні (садочки, школи) заклади.

Територія МЖМ повинна бути огорожена парканом або позначена по периметру (прапорці, стрічки тощо) та мати благоустрій за вимогами «Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць. № 145-11». На території МЖМ необхідно передбачити зонування: житлову і відпочинкову (майданчики для відпочинку дорослих та дітей), господарську (в т.ч. контейнерні майданчики для роздільного збору твердих побутових відходів), та зону озеленення (клумби, газони), також пішохідні доріжки та автостоянку.

МЖМ повинні мати інженерні системи та бути підключені до централізованих мереж водопостачання та каналізування, електропостачання (з додатковим обладнанням електрогенераторами), та забезпечені централізованим вивезенням побутових відходів. В зимовий період (холодні пори року) МЖМ повинні бути підключені до централізованих теплових мереж населеного пункту або бути підключені до автономної системи опалення.

МЖМ повинно бути розташоване поблизу джерел питного водопостачання для підключення до централізованої мережі водопостачання. За показниками якості та безпечності вода повинна відповідати вимогам Державних санітарних правил і норм «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання

людиною. ДСанПіН 2.2.4-171-10», затверджених наказом МОЗ від 12.05.2010 р. № 400, зареєстрованим в Міністерстві юстиції від 01.07.2010 р. за № 452/17747.

МЖМ повинно бути забезпечено надійним зв'язком (мобільні мережі, інтернет), медичним пунктом та засобами пожежогасіння.

МЖМ повинні мати медичний пункт. Медичний штат працівників (лікар, медсестра, психолог) та перелік лікарських засобів, виробів медичного призначення і обладнання залежить від тривалості функціонування модульного містечка.

Автономні джерела електропостачання (дизельні або бензинові електростанції) /далі – ДЕС/ повинні розташовуватися не ближче 25 м від житлової зони та бути обладнаним шумо-, віброзахисним укриттям. Еквівалентні рівні звуку від ДЕС на території МЖМ та біля житлових приміщень МЖМ не повинні перевищувати допустимі рівні звуку згідно з «Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів. ДСП №173-96» та «Державними санітарними нормами допустимих рівнів шуму в приміщеннях житлових та громадських будинків і на території житлової забудови. ДСН № 463-2019».

Фактичні концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі від ДЕС та опалювального обладнання (для обігріву, підігріву води, приготування їжі) на прибудинковій території МЖМ не повинні перевищувати граничнодопустимі концентрації згідно з Гігієнічними регламентами допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць, затверджені наказом МОЗ від 14.01.2020 р. № 52, зареєстрованим у Мін'юсті від 10.02.2020 р. за № 156/34439 та ДСП № 173-96.

МЖМ розраховуються для тимчасового проживання приблизно на 300 – 1000 осіб. Термін експлуатації модульних будинків від 20 до 50 років.

Житлові приміщення МЖМ можуть бути швидкозбірними із будівельних матеріалів або виконані у вигляді вантажних контейнерів з дверима та вікнами. Житлові приміщення оснащені системами кондиціонування повітря, облаштовані необхідними меблями. За архітектурно-планувальними рішеннями житлові приміщення можуть складатися з таких основних функціональних зон: для сну

та відпочинку, приготування і приймання їжі, зберігання речей; суміщеного санвузла (обладнаного душовою кабіною, вмивальником, унітазом). В МЖМ за необхідності повинні бути передбачені приміщення загального користування: приміщення для приготування їжі, санітарно-побутові приміщення з холодним та гарячим водопостачанням (душові, вбиральні, пральні з пральними машинами), пральні з критими приміщеннями для сушки білизни.

Природне освітлення житлових приміщень та тривалість інсоляції житлових приміщень в модульних містечках повинна відповідати гігієнічним нормативам і становити 2,5 години згідно з ДСП № 173-96.

Для забезпечення оптимальних умов проживання житлові приміщення повинні бути обладнані системою централізованої механічної приливно-витяжної вентиляції та кондиціонування, що забезпечують дотримання параметрів мікроклімату в усі кліматичні періоди року (холодний та теплий періоди) відповідно до вимог ДБН В.2.5-67:2013 «Державні будівельні норми. Інженерне обладнання будівель і споруд. Опалення, вентиляція і кондиціонування». Провітрювання житлових приміщень за сприятливих погодних умов передбачається за рахунок припливу свіжого повітря через вікна. Системи вентиляції та опалення приміщень повинні забезпечувати виконання вимог в частині забезпечення якості повітря – згідно з ДСП № 173-96 (п. 8.3).

Якість будівельних матеріалів (ДСП, ОСБ, теплоізоляційні матеріали (мінвата, ековата), що використовуватиметься для будівництва каркасних конструкцій модульних приміщень, повинна відповідати вимогам Державних санітарних норм та правил «Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги. ДСанПіН 8.2.1-181-2012», затвердженими наказом МОЗ від 29.12.2012 р. № 1139, зареєстрованих в Міністерстві юстиції від 09.01.2013 р. за № 87/22619.

МЖМ повинні відповідати вимогам пожежного стандарту REI30.

При введенні в експлуатацію модульних містечок пропонуємо передбачити можливість проведення натурних досліджень всіх параметрів біологічних, хімічних та фізичних факторів внутрішньожитлового середовища на відповідність вимогам чинного санітарного законодавства України, з метою:

– забезпечення дотримання нормативних параметрів мікроклімату та якості повітря у житлових кімнатах (перевірка ефективності роботи централізованої механічної приливно-витяжної вентиляції та систем кондиціонування);

– забезпечення оптимальних умов проживання шляхом дотримання гігієнічних нормативів: тривалості інсоляції і природного освітлення, допустимих концентрацій хімічних речовин в повітрі, допустимих рівнів температури, швидкості, вологості та іонізації повітря, шуму, вібрації, іонізуючого і неіонізуючого випромінювання, вмісту у повітрі приміщень радону, аерозолу, в тому числі біологічного походження, бактеріального забруднення повітря і поверхонь та інших;

– профілактики неінфекційних захворювань.

Інформаційний лист підготовлено за результатами науково-дослідної роботи «Гігієнічна оцінка містобудівної документації населених пунктів, які постраждали в результаті бойових дій, для створення умов безпечного проживання населення», номер державної реєстрації: 0123U100941.

За додатковою інформацією звертатися до авторів листа: ДУ «ІГЗ НАМНУ», д.мед.н., професор, лікар-гігієніст вищої кваліфікаційної категорії Махнюк В.М. тел...: (044) 292-14-41.

Анотованим описом Інформаційного листа є ***Повідомлення про наукову продукцію Реєстр № 77/10/24***, яке ввійшло до ПЕРЕЛІКу наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я (Випуск 10), затверджений МОЗ України та НАМН України 11.04.2024р. / ДНП «Центр тестування», www.testcentr.org.ua